

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
 Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » 2023 р.

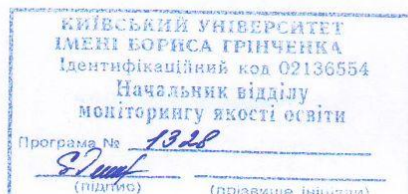

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПОЗИЦІЯ

для студентів

спеціальності	014 Середня освіта
освітньо-професійної програми	Образотворче мистецтво
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник: Наталія Сергіївна Хоменко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Наталія Сергіївна Хоменко

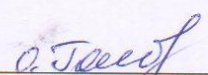
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

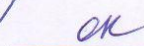
Протокол від 30 серпня 2023 р. № 1

Голова циклової комісії Олена КАЗІМІРЕНКО

Робочу програму перевірено

«   »   2023 р.

* Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.   (   ), «   »   20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р.   (   ), «   »   20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р.   (   ), «   »   20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р.   (   ), «   »   20__ р., протокол №

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	нормативна професійно-практична	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4 /120	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	28
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль		
Самостійна робота	28	28
Форма семестрового контролю		Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Композиція» є сприяння особистісному художньо-естетичному та професійному розвитку студентів, формування базових компетентностей в їх художньо-практичній діяльності.

Основним завданням вивчення дисципліни є:

- опанування студентами теоретичних засад композиції, засвоєння законів, правил, прийомів композиції у процесі виконання вправ, творчих завдань;
- удосконалення навичок практичної діяльності, розвиток композиційного бачення, просторового мислення;
- комплексне застосування засобів композиції у створенні цілісної гармонійної композиції.

Дисципліна «Композиція», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує опанування студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними предметних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	1-24, ПМК
ЗК6	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	1-24
ЗК8	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	1-24
<i>Фахові компетентності</i>		
СК3	Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.	1-24, с. о.
СК6	Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів.	1-24
СК7	Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою педагогічного супроводу.	14-17,21-24
СК13	Здатність розвивати мовно-комунікативну компетентність учнів.	2-6, 8-14, 16-20, 22-24
СК14	Здатність до формування в учнів відповідального ставлення до інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій та безпечного їх використання.	16-20, 22-24
СК15	Здатність до попередження булінгу та протидії різним проявам насильства.	2-6, 8-14, 16-20, 22-24
СК16	Уміння моделювати і проводити уроки образотворчого мистецтва різних типів і позаурочні виховні заходи мистецтвознавчого напрямку, використовуючи систему міжпредметних зв'язків.	16-20, 22-24
СК17	Застосування знань з національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини в професійній діяльності.	6,14-17,21-24,
СК18	Уміння добирати наочність, самостійно виготовляти дидактичний матеріал відповідно до мети і завдань уроку.	2-6, 8-14, 16-20, 22-24
СК19	Володіння різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.	2-6, 8-14, 16-20, 22-24, с.о., ПМК
СК20	Володіння методами зображення об'єктів навколишнього середовища, живих та неживих предметів засобами рисунку і живопису, декоративно-прикладного мистецтва, художньо-прикладної графіки.	2-6, 8-14, 16-20, 22-26, 28, с.о., ПМК
СК21	Уміння створювати цілісний художній образ засобами образотворчого мистецтва.	16-20, 22-26, 28, с.о.

<i>Предметні компетентності</i>		
	Виконувати творчу роботу різними матеріалами і техніками	1-24
	Створювати тематичну творчу роботу з врахуванням законів композиції	1-24
	Аналізувати твори з точки зору композиції	1-24

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- аналізує можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб. (РН3 ОПП);
- виявляє здатність сприяти формуванню мотивації учнів до навчання.(РН8 ОПП);
- використовує ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями. (РН9 ОПП);
- оцінює власну педагогічну діяльність відповідно до визначених критеріїв. (РН12 ОПП);
- виявляє здатність формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії. (РН13 ОПП);
- виявляє здатність формувати в учнів здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань. (РН14 ОПП);
- застосовує основні стратегії поведінки щодо попередження булінгу та протидії різним проявам насильства.(РН15 ОПП);
- виявляє здатність до формування естетичного смаку, художніх навичок учнів середньої школи та початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.(РН16 ОПП);
- застосовує комплексний художній підхід у створенні цілісного образу художнього твору засобами живопису, графіки, декоративно-прикладного мистецтва. (РН18 ОПП);
- популяризує надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації. (РН19 ОПП);
- усвідомлює власну причетність до традицій і цінностей національної культури. (РН20 ОПП);
- виконує творчу роботу різними матеріалами та інструментами;
- створює тематичну творчу роботу з урахуванням законів композиції;
- виявляє здатність до аналізу твору з точки зору композиції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт			
	Усього	Аудиторна:		
		Лекції	Практ.	Сам.р.
Змістовий модуль 1. Поняття про композицію				
1. Поняття про композицію, її закони та правила	2	2		
2. Виявлення настрою предмету засобами лінії та плями	2		2	
3. Виконання вправ зі міни площини засобами лінії	2		2	
4. Виконання вправ на виявлення об'єму площини засобами лінії	6		2	4
5. Виконання вправ на виявлення рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії	6		2	4
6. Виконання творчої композиції засобами лінії, плями та крапки	8		2	6
7. Засоби та прийоми композиції	2	2		
8. Рівновага, єдність, підпорядкованість в композиції	2		2	
9. Виконання симетричної та асиметричної композиції	2		2	
10. Виконання статичної та динамічної композиції	2		2	
11. Контраст. Виконання контрастної композиції	2		2	
12. Ньюанс. Виконання композиції на нюансі	6		2	4
13. Акцент. Виконання акцентованої композиції	6		2	4
14. Ритм. Виконання ритмічної композиції	8		2	6
Модульний контроль	4			
Разом за 3 семестр	60	4	24	28
Змістовий модуль 2. Колір в композиції				
15. Колір в композиції. Властивості кольору	2	2		
16. Створення абстрактної композиції. Колірні гармонії	2		2	
17. Замкнена та відкрита композиція	4		2	2
18. Композиційний центр як засіб виразності композиції	4		2	2
19. Оптичні ілюзії в композиції	2	2		
20. Виконання метафоричної композиції	4		2	2
21. Виконання гротескної композиції	4		2	2
22. Виконання композиції «Гіпербола»	4		2	2
23. Методи роботи над композицією картини від задуму до втілення	2	2		
24. Виконання тематичної композиції присвяченої подіям в Україні з 2014 року	18		10	8
Модульний контроль	4			
Разом за 4 семестр	60	6	22	28
Усього годин	120*	10	46	56

*із врахування МКР 8 год.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття про композицію

Лекція 1. Поняття про композицію, її закони та правила (2 год.)

Композиція – співставлення, поєднання частин, їх упорядкування. Композиція є найважливішою частиною організації художньої форми. Композиція – структура твору, узгодженість його частин, яка відповідає змістові; пошук шляхів і засобів створення художнього образу, найкращого втілення задуму художника. Робота над композицією починається від первісного задуму, загальної його «зав'язки» у пластично-зорових формах, до цілковитого завершення. Композиційна форма – розміщення зображення у просторі – реальному (у скульптурі) або на картинній площині (живопис та графіка) у відповідних до задуму розмірі, форматі й матеріалах. Художні засоби композиції: симетрія та асиметрія, динаміка та статика, метр і ритм, контраст та нюанс, пропорції та масштаб, фактура та колір, матеріал та конструкція.

Основні поняття теми: композиція, масштаб, симетрія, асиметрія, динаміка, статика, рельєф, об'єм, конструкція. [1; 2; 3; 4; 5; 6]

Практична робота 1. Виявити настрій предмету засобами лінії та плями (2 год.)

Практична робота 2. Виконання вправ зі зміни площини засобами лінії (2 год.)

Практична робота 3. Виконання вправ на виявлення об'єму площини засобами лінії (2 год.)

Практична робота 4. Виконання вправ на виявлення рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії (2 год.)

Практична робота 5. Виконання творчої композиції засобами лінії, плями та крапки (2 год.)

Лекція 2. Засоби та прийоми композиції (2 год.)

Гармонія – підпорядкованість усіх частин композиції, виникає завдяки використанню цілого ряду засобів, у яких відображаються об'єктивні закономірності побудови художньої форми. Засоби композиції: пропорція, масштаб, контраст, нюанс, симетрія, асиметрія, рівновага.

Основні поняття теми: засоби композиції, пропорції, масштаб, контраст, нюанс, симетрія, асиметрія, динаміка, статика, рівновага. [1; 2; 3; 4; 5; 6]

Практична робота 6. Рівновага, єдність, підпорядкованість в композиції (2 год.)

Практична робота 7. Виконання симетричної та асиметричної композиції (2 год.)

Практична робота 8. Виконання статичної та динамічної композиції (2 год.)

Практична робота 9. Контраст. Виконання контрастної композиції (2 год.)

Практична робота 10. Нюанс. Виконання композиції на нюансі (2 год.)

Практична робота 11. Акцент. Виконання акцентованої композиції (2 год.)

Практична робота 12. Ритм. Виконання ритмічної композиції (2 год.)

Змістовий модуль 2. Колір в композиції

Лекція 3. Колір в композиції. Властивості кольору (2 год.)

Колір як основна властивість будь-якого предмету та явища. Колір та колорит. Особливості кольорового й тонального ладу твору мистецтва. Кольорові властивості

реального світу. Властивості кольору. Гармонійне поєднання кольорів. Основи психології кольору. Вплив кольору на глядача. Настрій картини в залежності від кольору. Закон колористичного перенесення фарб видимої натури на палітру, обумовлену психофізіологією зорового сприйняття та мислення людини.

Основні поняття теми: колір, колорит, психологія кольору основні кольори, похідні кольори, компліментарні кольори, кольорові співвідношення. [1; 2; 3; 4; 5; 6]

Практична робота 13. Кольоровий образ форми. Виконання абстрактної композиції (2 год.)

Практична робота 14. Створення абстрактної композиції. Колірні гармонії (2 год.)

Практична робота 15. Замкнена та відкрита композиція (2 год.)

Практична робота 16. Композиційний центр як засіб виразності композиції (2 год.)

Лекція 4. Оптичні ілюзії в композиції (2 год.)

Оптична ілюзія, особливості зорового сприйняття. Види оптичних ілюзій: місячна ілюзія, невірна оцінка довжини відрізків, величини кутів або кольору зображеного об'єкта, ілюзії руху, «ілюзія відсутності об'єкта» — банерна сліпота тощо. Причини оптичних ілюзій та їх вплив на глядача. Вивчення оптичних ілюзій. Творчість Моріса Ешера та інших художників, які використовували оптичні ілюзії у власній творчій діяльності.

Основні поняття теми: ілюзія, види ілюзій, оптична ілюзія. [1; 2; 3; 4; 5; 6]

Практична робота 18. Виконання метафоричної композиції (2 год.)

Практична робота 19. Виконання гротескної композиції (2 год.)

Практична робота 20. Виконання композиції «Гіпербола» (2 год.)

Лекція 5. Методи роботи над композицією картини, від задуму до втілення (2 год.)

Етапи виконання творчої композиції, картини, від задуму до її втілення. Виникнення ідеї картини. Розробка серії начерків та етюдів відповідно до сюжету картини. Особливості роботи над начерками та етюдами.

Основні поняття теми: образотворче мистецтво, види образотворчого мистецтва, жанри образотворчого мистецтва, картина, жанрова композиція, ідея, задум, начерк, етюд, гризайль. [1; 2; 3; 4; 5; 6]

Практична робота 22. Виконання тематичної композиції присвяченої подіям в Україні з 2014 року (10 год.)

Плани практичних занять

Усі практичні роботи виконуються за наступним алгоритмом.

План

1. Постановка практичного завдання
2. Виконання серії пошукових начерків
3. Вирішення формату та положення картинної площини
4. Компонування зображення на папері
5. Виявлення особливостей завдання
6. Деталізація та завершення роботи

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 12-бальною шкалою, наприкінці курсу отриманий бал переводиться у 100-бальну шкалу для занесення в диплом.

Рівні компетенції	Оцінка	Критерії
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями
	2	Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні
	3	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
Середній	4	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні
	5	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
	6	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки
Достатній	7	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень
	8	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача
	9	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу
Високий	10	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем
	11	Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
	12	Студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Поняття про композицію

Самостійна робота 1. Вправи на виявлення об'єму площини засобами лінії

Самостійна робота 2. Вправи на виявлення рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії

Самостійна робота 3. Творча композиція засобами лінії, плями та крапки

Самостійна робота 4. Композиція виконана на нюансі

Самостійна робота 5. Виконання ритмічної композиції

Самостійна робота 6. Виконання творчої композиції

Змістовий модуль 2. Колір в композиції

Самостійна робота 7. Замкнена та відкрита композиція

Самостійна робота 8. Композиція з виразним центром

Самостійна робота 9. Метафора

Самостійна робота 10. Гротеск

Самостійна робота 11. Гіпербола

Самостійна робота 12. Композиція листівки

Самостійна робота 13. Композиція плакату

Самостійна робота 14. Виконання творчої жанрової композиції

Критерії оцінювання самостійної роботи

Зміст самостійної роботи студентів полягає у виконанні самостійних практичних завдань кожне з яких оцінюється в 12 балів. Критерії оцінювання наведені в таблиці п.6.1.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вправи на виявлення об'єму площини засобами лінії	4
2	Вправи на виявлення рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії	4
3	Творча композиція засобами лінії, плями та крапки	6
4	Композиція виконана на нюансі	4
5	Виконання ритмічної композиції	4
6	Виконання творчої композиції	6
8	Замкнена та відкрита композиція	2
9	Композиція з виразним центром	2
11	Метафора	2
12	Гротеск	2
13	Гіпербола	2
14	Композиція листівки	6
15	Композиція плакату	6
16	Виконання творчої жанрової композиції	8
	Разом	56

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду портфоліо робіт студентів.

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт розробляються викладачем в залежності від фактичного навчального матеріалу та з врахуванням «Критеріїв оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті»

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

4 семестр передбачає форму семестрового контролю – залік.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою
12	A	98–100
11		94–97
10		93–90
9	B	89–86
8		85–82
7	C	81–75
6	D	74–69
5	E	68–65
4		64–60
3	Fx	59–35
2	F	34–20
1		19–1

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного

		перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Композиція» (3 семестр)

Разом: 60 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год.		
Модуль	Змістовий модуль 1.	
Назва модуля	Поняття про композицію	
Теми лекцій	Поняття про композицію, її закони та правила	Засоби та прийоми композиції
Теми практичних занять	Виявити настрої предмету засобами лінії та плями (2 год.) Виконання вправ зі зміни площини засобами лінії (2 год.) Виконання вправ на виявлення об'єму площини засобами лінії (2 год.) Виконання вправ на виявлення рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії (2 год.) Виконання творчої композиції засобами лінії, плями та крапки (2 год.)	Рівновага, єдність, підпорядкованість в композиції (2 год.) Виконання симетричної та асиметричної композиції (2 год.) Виконання статичної та динамічної композиції (2 год.) Контраст. Виконання контрастної композиції (2 год.) Нюанс. Виконання композиції на нюансі (2 год.) Акцент. Виконання акцентованої композиції (2 год.) Ритм. Виконання ритмічної композиції (2 год.)
Самостійна робота	Вправи на виявлення об'єму площини засобами лінії. Вправи на виявлення рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії. Творча композиція засобами лінії, плями та крапки. Композиція виконана на нюансі. Виконання ритмічної композиції.	
Види поточного контролю	Перегляд	

Разом: 60 год., лекції – 6 год., практичні заняття – 22 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год.			
Модуль	Змістовий модуль 1.		
Назва модуля			
Теми лекцій	Колір в композиції. Властивості кольору	Оптичні ілюзії в композиції	Методи роботи над композицією картини, від задуму до втілення

Теми практичних занять	Кольоровий образ форми. Виконання абстрактної композиції Створення абстрактної композиції. Колірні гармонії Замкнена та відкрита композиція Композиційний центр як засіб виразності композиції	Виконання метафоричної композиції Виконання гротескної композиції Виконання композиції «Гіпербола»	Виконання тематичної композиції присвяченої подіям в Україні з 2014 року
Самостійна робота	Виконання творчої композиції: замкнена та відкрита композиція, композиція з виразним центром, метафора, гротеск, гіпербола, композиція листівки, композиція плакату, виконання творчої жанрової композиції		
Види поточного контролю	Залік у вигляді перегляду		

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Зайцева В. І. Практика композиції : навчальний посібник. - Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. - 116 с.
2. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція : навчальний посібник/ Т.М.Клименюк - Львів : Львівська Політехніка, 2012.
3. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015.
4. Синєпулова Н. Композиція: Тотальний контроль. Київ : ArtHuss, 2019/ 240 с.

Додаткова література:

5. Богдан Губаль Композиція в дизайні. Одно-, дво- і тривимірний простір. Навчальний посібник/ За ред.проф. Є.А. Антоновича – Тернопіль : Поліграфічний Центр Матвей, 2011.
6. Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. - К., «Вища школа», 2002.
7. Форми і методи композиції у контексті сучасних наукових та практичних реалій. – Вижниця., 2007. – 126с.

9. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О.Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>